

Saksframlegg

ÅRSRAPPORT FRA BARNAS REPRESENTANT - 2008

Arkivsaksnr.: 09/11897

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Bystyret tar "Årsrapport fra barnas representant" til orientering

::: Sett inn innstillingen over denne linja

[... Sett inn saksutredningen under denne linja](#)

Årsrapport

Bystyret oppnevner barnas representant for hver valgperiode. I denne perioden fungerer May-Iren Skamfer Evenmo som barnas representant i 40 % stilling og Rune Sandmark som vara i 20 % stilling. De [rikspolitiske retningslinjene](#) sammen med egne kommunale bestemmelser ligger til grunn for barnerepresentantens arbeid. Barnas representants ansvars- og virkeområde omfatter alle forhold vedr. barn/unges *fysiske* oppvekstvilkår:

- Leke- og aktivitetsområder
- Trafikksikring
- Miljø, støy, forurensing

Vi viser for øvrig til [instruks](#) (vedlegg 1) vedtatt i Bystyret 24.02.2000.

Barnas representant har uttalt seg muntlig i alle samrådsmøter vi har vært innkalt til. Dette har i de fleste tilfeller vært gjengitt i referat. Videre så har barnas representant gitt skriftlige innspill i plansaker sendt til Byplankontoret og forslagsstiller. For 2008 ligger dette antallet på 33. Saksfremstillinger gjengir som regel disse innspillene.

Barnas representant har fremsatt forslag til vedtak eller merknad i bygningsråd, samt innlegg på byutviklingskomite eventuelt oppvekstkomite/kulturkomite, avhengig av sakens art. Barnas representant har så langt ikke benyttet seg av muligheten for å stille i ordinært formannskap med tale- og forslagsrett (jf pkt. 8 i instruks).

Bystyret vedtok at barnas representant- og koordinatorrollen for Ungdommens bystyre skal kombineres. Dette er etter vår mening en god kombinasjon da begge rollene har fokus på barn og unges medvirkning. Samtidig så har vi naturlig nok, god kunnskap om plansaker Ungdommens bystyre behandler. Vi er bevisste på de "ulike hattene" vi har i de ulike rollene. Dette er også representantene i Ungdommens bystyre godt kjent med. I større plansaker eller saker der man kan anta interessekonflikt der partene fremstiller ulike løsninger i forhold til organisert/uorganisert aktivitet, har barnas representant i samråd med Byplankontoret valgt at saksbehandler legger fram og forklarer saken for komite eller Ungdommens bystyre.

Barnas representant og vara er i dag ansatt ved Oppvekstkontoret og Kulturenheten. Denne kombinasjonen er en styrke faglig sett.

Barn og unges fysiske oppvekstvilkår

Tilrettelegging for en trygg oppvekst med god tilgang på lekemuligheter og sosiale aktiviteter setter store krav til arealplanlegging og en god fortettingspolitikk. Man må ha fortetting med kvalitet, fokus på langsiktig tenking og behov, slik at areal både for organisert og uorganisert aktivitet ikke går tapt for den oppvoksende slekt.

Trondheim kommune

I følge blant annet barnekonvensjonen har barn og unge rett på å bli hørt. Vår oppgave er å formidle barn og unges meninger, men samtidig vurdere de ulike planforslagene i et helhetlig- og faglig perspektiv. Dette innebærer også å vurdere hvilke konsekvenser dette kan ha i forhold til barn og unges framtidige behov for tilbud, leke- og aktivitetsarealer ("sosial infrastruktur"). En god fortettingsstrategi ivaretar ikke bare barn og unge i det aktuelle planområdet, men bør også ivareta behovet for – og varierte fritidstilbud. Barnas representant fikk gjennomslag for "Sosial infrastruktur" som en bestemmelse i reguleringsplanen for Tomset (05/17679-135). Vårt mål er at dette blir ivaretatt i ethvert planforslag.

Barnas representant mener det er svært viktig at barn og unge har muligheter og tilgang til et kvalitativt godt og variert idrettstilbud. Det er viktig å stimulere til både organisert og uorganisert lek og aktivitet. Kommunen har en særdeles viktig oppgave som premissleverandør og tilrettelegger. Barn og unge må prioriteres i prosjektering og planlegging, og tilbudene bør ikke være geografisk betinget av hvor, og i hvilken bydel den enkelte vokser opp. I den senere periode har vi opplevd at idrettslag tilbyr tilrettelagte tomter til private utbyggere for å finansiere et bedre idrettstilbud. Barnas representant mener dette er en uheldig utvikling, som også vil medføre en sterk differensiering klubbene imellom.

Medvirkningsprosesser med elevråd og nærmiljø er en særdeles viktig del av vårt arbeid. Det er derfor fordelaktig å komme inn så tidlig som mulig i en planprosess. Trondheim kommune har opparbeidet svært gode rutiner for "varsel om oppstart" samt innkalling til "samrådsmøter".

Barnas representant har aktivt benyttet Ungdommens bystyres nærmiljønettverk. Disse nettverkene er knyttet opp mot ungdomsskolen og tilhørende barneskoler. Lag, organisasjoner og fritidsklubber er også en del av disse nettverkene. Ungdommens bystyres representant, tilknyttet det aktuelle nærmiljøet, har deltatt aktivt i dette arbeidet. Internt har barnas representant lagt vekt på dialog med de ulike kommunale enhetene slik at den faglige vurderingen i forhold til behov i et nærmiljø også kommer fram.

Barn og unges interesser i planprosess

Trondheim by opplever stadig økning i innbyggertall, og byen har vært preget av en kraftig byggevirksomhet i de seinere åra. Det er få plan- og byggesaker som ikke berører barn og unge. Barnas representant ønsker å bidra med innspill og forslag til forbedringer i alle saker som omhandler barn og unge. For vårt vedkommende er det viktig å innhente informasjon og relevante opplysninger, for å få mest mulig kunnskap om saken før eventuelle innspill.

Oppstart- (barnas representant blir som regel informert via skriv) og samrådsmøter (mottar innkalling) er en av våre viktigste arenaer for påvirkning samt generell informasjon. En målsetning er å sikre innhenting av opplysninger om barn og unges bruk av et område, samt meninger i forkant av et samrådsmøte. I tillegg vil vi ha en konstruktiv dialog med barn/unge om planforslagets utvikling i prosessen. Barnas representant må se på området i sin helhet og vurdere om området har en tilfredsstillende sosial infrastruktur for barn og unge.

Trondheim kommune

I etterkant av et vedtatt planforslag som inkluderer aktivitetsområder over 200 m², skal barnas representant bistå i arbeidet med at barns ønsker og ideer blir ivaretatt i bebyggelsesplanen (jf pkt. 10 i instruks). Et mål er å sikre dette i planens bestemmelser. Aktuelle bebyggelsesplaner følges opp best mulig. Her vil vi bedre rutinene, slik at barnas representant blir direkte involvert i alle aktuelle bebyggelsesplaner.

For å kunne gi innspill så tidlig som mulig har barnas representant aktivt deltatt i ulike arbeidsgrupper/koordineringsgrupper:

- Koordineringsgruppe for barnehageutbygging
- Kommuneplanens arealdel
- Plan for idrett -, friluftsliv og friområder
- Trafikksikkerhetsplan med skoleveisrapport
- Uteromsnormen (evaluering)

Denne deltagelsen gir en forutsigbarhet både for barnas representant, men også for andre aktører.

Aktivt informasjonsarbeid

Barnas representant har drevet informasjonsarbeid om vår funksjon ut til barn og unge (jf pkt. 9 i instruks). Arenaer vi har benyttet er elevråd, Ungdommens bystyre, Ungdommens bystyres nettverk, lag og foreninger samt informasjon på Trondheim kommunes nettsider. Befaring og samtaler foregår ofte på ettermiddag/kveldstid.

Vi har registrert en markant økning i henvendelser fra barn, unge og foreldre. Henvendelsene har stort sett dreid seg om friområder, leke- og idrettsplasser og opparbeiding av disse. I de fleste tilfeller har man i samarbeid med Byplan- og byggesakskontoret løst de ulike problemstillingene. Vi opplever allikevel en stor utfordring i forhold til tidligere vedtatte saker, knyttet til fradeling og opparbeidelse av lekeplasser. Juridisk er det vanskelig å nå frem fordi en sak kan være foreldet. Man hadde tidligere ikke en praksis for å ivareta opparbeidelse av slike områder i en rekkefølgebestemmelse. Det er viktig at Trondheim kommune løser dette spørsmålet. Det er barn og unge i vår egen kommune som ikke har tilgang på en lekeplass som *egentlig* er avsatt til formålet, men fremdeles i privat eie.

Barnetråkk

I forbindelse med plansaker er det særdeles viktig med kvalitativ kunnskap om hvilke områder barn og unge benytter, både til leik og som ferdselsåre. Trondheim kommune har utarbeidet en "Grønn plan" (2000) som beskriver mange av disse områdene, men grunnet fortetting og stadig endringer i infrastruktur/landskap er den ikke like aktuell som tidligere. For å oppnå bedre kunnskapen, og for å redusere feilmarginen i størst mulig grad, har vi besøkt aktuelle nærområder/skoler og foretatt en omfattende kartlegging av leik og bruk av områder. Utfordringen med denne framgangsmåten er at den er svært ressurskrevende, i en ellers presset arbeidssituasjon.

Barnas representant ble kjent med verktøyet "BARNETRÅKKREGISTRERING" for to år siden, gjennom Miljøverndepartementets seminar. Vi har i lengre tid ønsket at også Trondheim kommune tar i

Trondheim kommune

bruk en slik registrering. En barnetråkkregistrering vil på lengre sikt kunne være svært arbeidsbesparende i forhold til andre kommunale planer slik som grøntplanen, trafikksikkerhetsplanen og skoleveisrapporten, plan for kultur, idrett og friluftsliv og ikke minst kommuneplanens arealdel. Det vil også kunne lette arbeidet i forhold til forslagsstillere, saksbehandlere og barnas representant i forbindelse med enkeltsaker.

Barnetråkkregistrering er et kartleggingsverktøy, som har til hensikt å visualisere barn og unges bruk av et bestemt område og vil dermed kunne erstatte og forbedre arbeidet med innhenting av opplysninger. En slik registrering er i tråd med Kunnskapsløftets ulike mål, blant annet i forhold til medvirkning, samt krav i forhold til barns kjennskap til kart- og nærmiljø. Dette utdypes blant annet i

<http://miljolare.no/aktiviteter/by/areal/ba3/>

Samarbeidet med Byplankontoret har utviklet seg til å bli svært godt. I ulike plansaker har vi i samarbeid med Byplankontoret gjennomført en barnetråkkregistrering, og videreutviklet en modell benyttet av Vestfold kommune (notat fra byplan, vedlegg 2). Vi har foreløpig ikke valgt å benytte Statens kartverks elektroniske barnetråkkregistrering, idet den endelige versjonen med de nødvendige utbedringene ennå ikke foreligger.

En god barnetråkkregistrering vil medføre god kunnskap om hvor barn og unge ferdes, og vil dermed være et viktig suksesskriterium i forhold til planlegging av et nærrområde og videre oppfølging i forbindelse med prosjekteringen.

Ny plan- og bygningslov

Regjeringen har i sin nasjonale strategi for barn og unges miljø og helse (2007 – 2016) ”Barnas Framtid” satt som mål at det ved boliger, barnehager og skoler skal være:

- god tilgang til trygge og inkluderende møteplasser
- godt tilgjengelig kultur- og fritidsmiljø
- trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i grøntområder og fri natur

I Miljøverndepartementets [forslag til lovkommentarer til den nye plan- og bygningsloven](#), kap.5 (vedlegg 3) er barn og unge særlig nevnt i forhold til krav om spesiell tilrettelegging av planarbeidet. Det er nå i større grad fokus på nærmiljømedvirkning og uorganisert så vel som organisert aktivitet. Barnas representant mener at her kan Ungdommens bystyres nettverk videreutvikles i forhold til nærmiljømedvirkning.

Videre så sier loven nå uttrykkelig at planforslag skal gjøres tilgjengelig og tilrettelegges for alle gjennom elektroniske medier. Barnetråkkregistrering kan være et ledd i dette.

Den nye plan- og bygningsloven er endret i forhold til krav om at hver kommune må oppnevne en barnerepresentant. Den nye loven er svært tydelig på medvirkning fra gruppen barn og unge samt tilrettelegging for denne gruppen i planprosesser (jf kap.5 ”Medvirkning”). Kommunen skal derfor ha en ordning som ivaretar dette.

Trondheim kommune

Miljøverndepartementet arbeider med en veileder for den nye loven som trer i kraft 01.07.09. Den skal blant annet skissere mulige modeller for den særskilte ordningen kommunene skal etablere for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen etter ny planlov.

”Instruks for barn og unges representant i Trondheim kommune”, vedtatt i bystyret 24.02.00 må vurderes endret i forhold til ny plan- og bygningslov.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja](#)

Trondheim 06.03.09

May-Iren Skamfer Evenmo

Rune Sandmark

Vedlegg

1. Instruks for barnas representant
2. Notat fra Byplankontoret vedrørende barnetråkkregistrering
3. Foreløpig forslag til lovkommentarer til den nye Plan- og bygningsloven